

Co nabídl v pořadí druhý seminář o informačním vzdělávání ve veřejných knihovnách?

Michaela Hašková

Ve dnech 20. a 21. dubna 2010 se konal v Moravské zemské knihovně v Brně seminář s názvem Informační vzdělávání ve veřejných knihovnách. Byl pořádán Moravskou zemskou knihovnou v Brně a Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové. Oba dny moderovala a o účastníky se starala Mgr. Jana Nejezchlebová. Konferenci bylo možné sledovat i prostřednictvím video-streamingu nebo v živém blogingu studentek KISK MU Brno.

Seminář zahájila Mgr. Eva Svobodová. Poté představila novou odbornou sekci SDRUK - Sekci pro informační vzdělávání uživatelů (IVU). Devatenáctičlenná skupina pracuje na vytvoření systému informačního vzdělávání (IV), ve třech týmech rozpracovává témata: Čtenářská gramotnost, Knihovny - zdroje informací a Informační zdroje - tištěné, elektronické, audiovizuální.

E. Svobodovou vystřídala J. Nejezchlebová s vyhodnocením dotazníků k IVU. Z dotazníků se např. zjistilo, že jsou nedostatečně využívány databáze, lekcí pro studenty středních škol je výrazně méně, zcela minimální je vzdělání knihovníků v oblasti IV. J. Nejezchlebová konstatovala, že musíme reagovat na změny ve školství - RVP, ŠVP - změnou obsahu, metod i forem lekcí a zajistit kontinuitu IV, a to nejen v rámci jedné knihovny, ale i mezi dalšími knihovnami.

Na řadu přišli pedagogové a knihovnice ze SPŠE a VOŠ v Pardubicích. Ti seznámili účastníky s informačním centrem školy, které vzniklo v rámci projektu Proměna středoškolských knihoven na pulsující informační centra. Mgr. Lea Provazníková, vyučující českého a německého jazyka, se podělila o praktické zkušenosti s hodinami, ve kterých využívá informační technologie. Studenti pracují samostatně, vyhledávají relevantní informace, které ověřují ve více zdrojích.

Poté představila PhDr. Eva Marvanová z Národní knihovny ČR projekty informačního vzdělávání v zahraničí, zajímala se především o projekty zacílené na celoživotní vzdělávání a digitální gramotnost, zabývala se také SWOT analýzou IV ve veřejných knihovnách. I zde se potvrdilo, že je třeba zlepšit systém vzdělávání v knihovnách.

Pozvání na seminář přijala i Dáša Juráňová z brněnské pobočky Vzdělávacího a kulturního centra Židovského muzea v Praze. V tomto středisku pořádají mimo jiné interaktivní dílny, ve kterých hlavní roli hrají děti - pracují ve skupinách, dotýkají se předmětů. Pracovní listy k workshopům knihovnický zaujaly natolik, že je s dovolením p. Juráňové odvezli na svá pracoviště, aby se jimi inspirovali.

Poté přišlo očekávané vystoupení úspěšné realizátorky lekcí IVU Mgr. Bohdany Křepinské z Městské knihovny Hodonín. Její lekce vycházejí z RVP škol, jsou tematicky zaměřené a využívají moderních metod, především metody kritického myšlení. V lekcích žáci samostatně pracují s knihami, novinami, on-line katalogem, databázemi, internetem... Nabídka lekcí je vystavena a aktualizována na webových stránkách knihovny, B. Křepinská také zmínila důležitost přímé spolupráce s pedagogy; jim se daří.

S dalším příspěvkem před publikum předstoupila Jarmila Burešová z Knihovny města Ostravy, pobočky Přívoz - zde pracují především s romskými dětmi a s dětmi ze sociálně vyloučených rodin. J. Burešová ve svém emotivně laděném vystoupení připomněla, že při přípravě lekcí je třeba brát ohled nejen na věk dětí, ale i na jejich možnosti a specifika.

Student KISK MU Brno Bc. Jan Zikuška vystoupil hned poté, aby představil projekt NAKLIV (Národní klastr informačního vzdělávání). Projekt je zaměřen na IV a podporu osob, které se jím zabývají, především pracovníků VŠ a VOŠ. Pořádají se semináře, workshopy, e-learningové kurzy. J. Zikuška zdůraznil potřebu spolupráce lektorů IV; tu chtějí svým projektem podpořit a propagovat.

Studentka Bc. Renáta Domoráková přišla představit projekt e-LKA vzniklý v rámci předmětu Aplikační seminář KISK MU Brno. Jedná se o e-learningový kurz pro knihovníky, hlavním cílem je zvýšit schopnost knihovníků používat angličtinu v běžných situacích na pracovišti.

Druhý den semináře byl zaměřen více prakticky. Jako první vystoupila Mgr. Křepinská s tématem Co je a není IVU. Co IVU je, předvedla na konkrétní lekci Špioni. Žáci pracují ve skupinkách, orientují se ve fondu naučné literatury, vyhledávají informace a ty prezentují. B. Křepinská zdůraznila důležitost struktury lekcí s časovým plánem a účinnou propagací. O

úspěchu svědčí i fakt, že nabízené lekce jsou již do konce roku 2010 zamluvené.

Další příklad povedených lekcí předvedla Iveta Štanclová z Krajské knihovny Františka Bartoše ve Zlíně. Nejprve pohovořila o lekci s názvem Práce s informačními zdroji. Druhou lekci Svět obrů a čarodějů Roalda Dahla uvádí klipem z filmu Karlík a továrna na čokoládu - slouží jako motivace. Žáci zjistí, že předlohou k filmu je kniha, a jejich úkolem je vyhledat co nejvíce informací o autorovi - využívá se on-line katalog, knihy, internet - vyhledávač, encyklopedie, oficiální webové stránky R. Dahla.

Po těchto inspiracích následoval blok Sekce pro informační vzdělávání uživatelů. Vedoucí pracovních skupin předstoupili před širší fórum, aby představili 3 témata a otevřeli rodící se systém IVU diskusi a připomínkování širšího okruhu zainteresovaných. Zároveň přizvali do svých řad další, kteří mají o problematiku zájem a chtějí se na systému podílet. Helena Selucká seznámila posluchače s tématem Čtenářská gramotnost; cílovou skupinou jsou především děti 1. st. ZŠ, případně mateřské školy. Co je třeba naučit děti v této době? Pracovat s textem, seznámit s jednoduchými citačními pravidly, internetovými zdroji, vést

ke kritickému myšlení... PhDr. Zuzana Hájková představila 2. skupinu a její téma Knihovny - zdroje informací. Toto téma je určeno především pro žáky 2. stupně ZŠ – ti se budou učit kde a jak hledat informaci, formulovat požadavek, vyhodnotit relevantní informaci, využít ji, prezentovat... Třetí téma - Informační zdroje - tištěné, elektronické, audiovizuální představila Mgr. Jana Leparová. Tato sekce je primárně zaměřena na studenty středních škol. Ty je třeba vést k tomu, aby pracovali s různými typy informačních zdrojů. Následovala živá diskuse, ve které účastníci semináře připomínkovali jednotlivá vystoupení; potvrdili také, že celostátní materiál uvítají a budou se jím inspirovat.

Na závěr dvoudenního setkání poděkovala Mgr. Eva Svobodová Mgr. Janě Nejezchlebové za přípravu semináře a jeho pečlivé vedení. O tom, že v sále panovala příjemná pracovní atmosféra, svědčí i fakt, že účastníci nespěchali po závěrečném slovu domů, ale ještě chvíli ve skupinkách diskutovali.

Prezentace k jednotlivým vystoupením jsou vystaveny na webových stránkách Sdružení knihoven ČR:

http://www.sdruk.cz/ivu/ivu_ivvk_2010.php.

Zpráva z konference na: <http://www.inflow.cz/informacni-vzdelavani-ve-verejnych-knihovnach>.